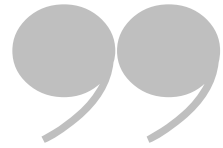

SOLYMOSI BÁLINT

Én kintebb vagyok, mint a kerítésen túl

FELDERÍTÉS ÉS SZUVENÍR

„...az élet ajándékainak ez a fatális tökéletlensége,
mely által megtevesztőek és csapdába ejtenek...”
(Joseph Conrad)

I

Régen volt..., és már régóta nem gondolja a férfi,
aki most földidézne, újságokat lecsapva asztalára,
valamit..., a sem előre, sem hátra nem hagyott életéből,
hogyan amit földidézne, nem lehetett volna valami egészen
más...; nem lehetett...; és ami nem lett más, az is
ma már mi?, semmi; volna más, lenne másféleképpen
magamaga képtelenje, telt szív, tavaszi mezők illatának
özönlése, virágzó fák árnyai, visszanyírt szárnyak vigasztalan
hidege, melege, jelei egy útnak, az út szélén újságpapír,
szél kócolta gyom, életek kusza kezdete, vége...; íratlan
testek innen és túl szépen (csúf), borzalmak gyalázatosan
üdvösnek mondott közjátékán, miközben vacak, hitvány,
csapnivaló minden, gondolja, mi megjelenne élete esetleges
fényéből és sötétjéből, ami megfelelné..., annak, ami;
mi úgy fest, a jelenségek természetének felel meg, váratlan
összevonva a dolgok áradását, aztán szerteengedve.

*Megemlékezem a te öröktől fogva való ítéleteidről Uram,
és vigasztalódom. (Zsolt. 119,52)*

II

Egy szokottnál hűvösebb éjszaka a férfi, aki kihülése
ellen írja testét a padlóra ledobott vékony matraccra, felkiált,
visszhangot a kétségek terétől vár, melynek falait
vigasztalóként húzták köré valami idea munkásai, például, hogy
a falakon túl madarak szőjenek végeérhetetlen történeteket,
melyeket most a férfi kiáltása szakítana meg, afféle
üzenetként, reménytelen különbségtételként kint és bent,
élő és holt között..., ami üzenet „az a pont szabadon létesülő”

minden más..., hang, ám nem mint koszos lámpaüveg,
fullasztó függöny, aszfalton porló repedés vagy izzó
azbeszt hangja. Ahogy az éveknek már nincs egymásutánja,
csak mint egy zenemű motívumai, dallamai gyűrűznek,
középpütt álomhiány, néma csend..., választhatatlan egy.

*Sokan mondják az én lelkem felől: Nincs számára segítség
Istennél, Szela. (Zsolt. 3,3)*

III

Egy férfi arra a következtetésre jut hajnali álmát követően,
hogy kapcsolatainak se színe, se fonákja. Arra emlékszik
az álmából, hogy a vékony és sűrű vonalhálóból –
„a meddő tér a Világ s az Én körül” – akárha szalazódó géz
alól..., egy fejforma rajzolódik ki. Ez a *steril koponyakóc*
azért volna (így magának a férfi), mert nem szeretném, ha
elveszítem a fonalat ebben vagy egy másik álomban...; hogy
az úgynevezett életben *mire megy ki a játék?*, ehhez képest
vérszegény, komolytalan, és az elgondolás szenvedélyét
nélkülöző kérdés..., folytatja, *egy pillanatra sem nézve el*,
hogy mire megy ki a játék...; a férfi úgy áll a reggeli fényben,
mintha egy vak angyal gyűjtené magának össze a színeket –

*Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk
arczodnak világosságát, oh Uram! (Zsolt. 4,7)*

IV

Az ablakpárkányon fanyelű, kicsorbult élű kés, fölötte
szikkadt arc, idióta mosoly, egy apa várja így a fiát, aki
abban a meggyőződésében él, hogy ez a világ nem tart igényt
sem rá, sem gyerekére, el kell hogy oldozzák magukat
e föld színétől hát, nem ismerve se hiányt, se beteljesülést.
Sötét szoba, diófa bútorok, szalmazsákok, a dolgozatfüzetek
fölött szeretkezés szaga..., mozdulni semmi vágy...,
mint a kolibri, egy helyben repülni, egyedül, egyedül ez
tetszene a fiúnak, aki dolgozatát a kolibriról írja,
a kivételes repülési képességeiről, például hogy egy helyben
is tud lebegni...; a gyerek ujjai nyershús színűvé lesznek,
vérfényű karmok kapnak fejéhez, állati párzás párája, aztán
bozótészél veszi körbe, és mielőtt megszólalna, hogy mindezt
miért fogadja el, pontosan így meg így,
az apa némaságra bírja..., és szemhéját lassan felhúzza.

A csecsemők és csecsszopók szájával erősítette meg hatalmadat a te ellenségeid miatt, hogy a gyűlölködőt és bosszúállót elnéimtsd. (Zsolt. 8,3)

V

Vannak ennél naposabb tájak, ahol most a felforrósodott levegő foglyaként él a férfi..., ahol a halált okozó virágok is elszáradnak...; ekképp vallva színt az írásról, ahogy ha testi és szellemi fenyegetettségünk sorvadni látszik, tehetetlenségérzetünk lelki súlya nyűgöz le – azt remélve, az írás majd lángra lobbant minden környezőt, és hogy így istenigazából nem halhat meg senki..., a puszta és a város változásait látjuk..., újra és megint ismeretlen veszélyek felfedezését, engedelmesen...; *engedelmesen olvasva ki* a terasz növényein átlibbenő szellőből, hogy „vagyunk is meg nem is vagyunk”..., mígnem aztán a vörös bohócvirág (vagy álarc- vagy majomvirág) versengésre nem készíti a férfit..., és mintegy ábrándosan köt ki ugyanitt –

A szegények kívánságát meghallgatod, oh Uram! Megerősítet szíveket, füleiddel figyelmezel, Hogy ítéletet tégy az árvának és nyomorodottnak, hogy többé már ne rettentse a földből való ember. (Zsolt. 10,17–18)

VI

Nyitott bogárral játszik a szemem, fák gyökereinél lépdél, ugrál a délelőtti napfény...; figyelmem aprólékosan különböztet meg testrészeket, a kifordult szervek állagát, színét..., így téve túl magam azon, hogy nem látnak valami tevékenynek. Micsoda technikákkal ruházott fel a (semmi) képzelet!, így a férfi, annak idején, amiknek már nyoma se maradt. Azóta túlteszek magamon, méghozzá az állandó cselekvésre késztetést elfogadva – mit vigyünk balsorsunk oltárára, ha nem azokat a zsigereket, bélsarokat, nyálkákat, bíborfényű katasztrófába tört ízeket..., amiket kisgyerekként „szemléltünk”? Ám ez is fennkölt, ahogy szíve az embernek, ki megjelent neki annak idején éjszakánként, mintha egy molyrágta reverendájú, levendulaszagú idősödő pap lenne, hirdetője az igazságnak; egy alkalommal azt kérdezte, kinek a szemével lát szemed, álmodban, mikor élve temeted el első szerelmed...? És ő halálából riadva nézett a saras plafonra.

Bölcscsé teszlek és megtanítlak téged az útra, a melyen járj; szemeimmel tanácsollak téged. (Zsolt. 32,8)

VII

Miért volt annyira égetően sürgető, hogy úgynevezett „élettársi kapcsolatot” alakítson ki, megfelelő magyarázatok bizonnyal akadnának...; annyi szent, nem volt kéretlen, és nem jelentett menedéket, sem semmiféle támaszt az *az együttélés*. Minden reggel és minden este támasztani a fürdőszoba ajtófélfáját, a fogkrémes tubust nyomni a másik után..., a vécé ülőkéjét lehajtani a másik előtt..., egyik oldalt élvezethez segíteni..., a másik oldalt nézni az országos esőt imitáló tapétát (nehezebb így fölfedezni a beázást – azzal is kezdeni kéne valamit), a csótányokat is ki kéne irtani a konyhából, mert a másik szerint nem mehetnek így tovább a dolgok. *A dolgok...*, ismétli meg a férfi magában, *nem mehetnek így tovább*. Mehetnek. Ettől aztán nem tart. Van valami pokolian vidámító számára ebben a másikkal való összezártságban; hónapok múlva egy másik nő nevéen szólítja meg..., nem sokkal később megint téveszt. Ezek szerint mégiscsak véget vetne *ezeknek az időknek*, ha tényszerűen tudná, mik is ezek az idők, vagy az idők végezte...; mintha az idők végezetének nem, a maradásnak volna szelleme. Áll a tükrök előtt, mindent narancsszínű köd borít, és a székenre való rászorítkozás..., szégyenszemre; mindezzel hadakoznia kell a férfinak..., a nap közbeeső részéről nem is beszélve.

Babilon leánya, te pusztulásra vált! Áldott legyen ki megfizet néked gonoszságodért, a melylyel te fizettél nekünk! (Zsolt. 137,8)

VIII

Nézzük a másikat, hol áll; legyen négy fal, mindenféle poszterekkel, mégiscsak pusztaságnak tűnik, szalmasárga mező, mélyén füvek, füvek hallgatagsága, szavak, kérdések, kimondatlanul. A halál torzóját látjuk, a föld színe, a levegőegyek, a tengerek szülöttjén a kés pengeélének derűjét, hogy már csak emlékképeket kísérelhetünk tekintetünkkel ezek közt a falak közt – egyik sem az, ami lehetett. Szamarak horkannak föl, halottaskocsik indulnak el, férfiak emelik meg kalapjukat, vakarják meg fejbőrüket, asszonyok énekelnek,

sírnak fájdalmukban..., a másik a tükör előtt szemfestékét igazítja, az örök készenlét imitációjába merülünk, hová érünk le így?, kérjük. A falak képei, a falak mondatai körülöttünk, aztán, már kint az utcán a rendfenntartók, a rendőrség, a hadsereg gépjárművei...; mindent, mit elfeledtünk, előttünk megint, hogy szeretnénk gyereket, merüljön föl újra a vágy!

Ne add meg Uram, a mit a gonosz kíván; rossz szándékát ne segítsd elő, mert felfuvalkodik! Szela. (Zsolt. 140,9)

IX

Elnehezíti, úgy érzi most a férfi, a régi vonzerő, ami az övé volt, kizárólagosan, az most már feszélyezi, mi több, legendának, mesének találja, tárgytalannak. Határérték, amitől van hová távolságot tartanunk. Azonban ez is mi...? Mint egy *utolsó, vad lelkesültsége a férfilétnek*, mondja magában. A mese, hogy ezáltal úgynevezett értékes élményekre tehetett szert, a kilengések súlya, súlyozása volna, celebrálni egy utazást az innen meg onnan hozott tárgyakkal, *megettörtén*, persze, még ugyan játszva, eljátszva az untalan vagy túl unottan megjátszottat, hogy nem történt, és nem is történik semmi, legalábbis semmi más, mint amitől fejezve menekült – ettől az aszott testű férfi *jelenétől*, aki, mikor is érkezhett volna jókor?, látta összehugyozva, hányva, lázban égve, égett bőrrel, sebekből szenvedve, tudatát veszítve –

Ments ki engem minden álnokságomból; ne tégy engem bolondok csúffjává! (Zsolt. 39,9)

X

Ne feledjük..., kezd meséjének az aggkorától tartó férfi, hogy mi mindent tettünk életünk során..., hogy az időt kijátszva fölfoghassuk, mit tehetnénk..., hogy éberségre készítsük magunkat, elevenségre, a másikat, és dolgainkat illetően...; hogy meg tudunk undorodni magunktól, valahogy úgy, ahogy egy reggeli fénynyaláb megvilágította asztalunkat látjuk, rajta a tegnapi fekete éj nyomaival..., riadt, elhajló árnyak vagyunk ilyenkor, mi napra nap összegyűlt, takarva –

Ímé tenyérynivő tetted napjaimat, és az én életem te előtted, mint a semmi. Bizony merő hiábavalóság minden ember, akárhogy áll is! Szela. (Zsolt. 39,6)